

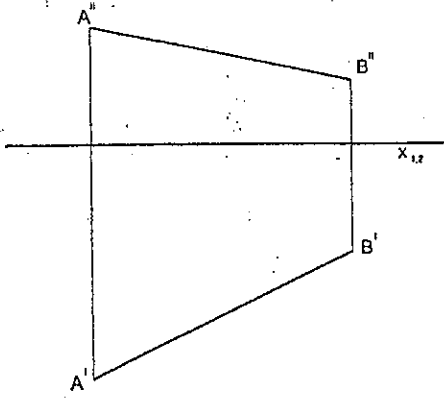
Képsíktranszformáció

- Egyenes valódi mérete, ponttá transzformálása
- Háromszög valódi mérete
- Test negyedik és ötödik képe

Készítette: Tóth Szabolcs
Korrektor: Bárdné Dr. Feind Teréz

Egyenes Ponttá Transzformálása

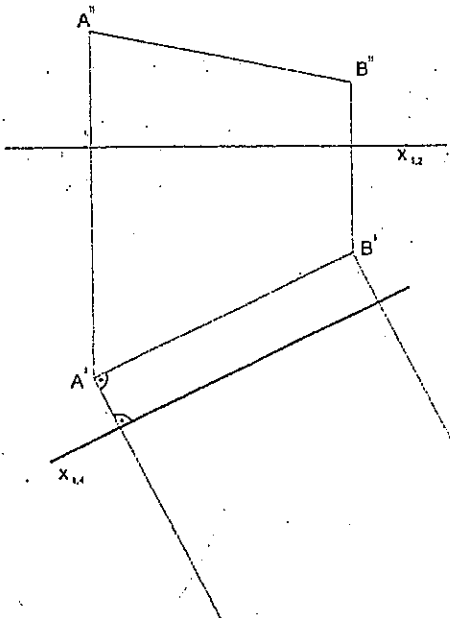
1, Két képével adott az AB egyenes

- Kiinduló állapot: első-és második képével adott az AB egyenes
- Az egyenes ponttá transzformálása két lépésben történik: először fővonallá, majd a fővonalat ponttá transzformáljuk

Saját feljegyzések:

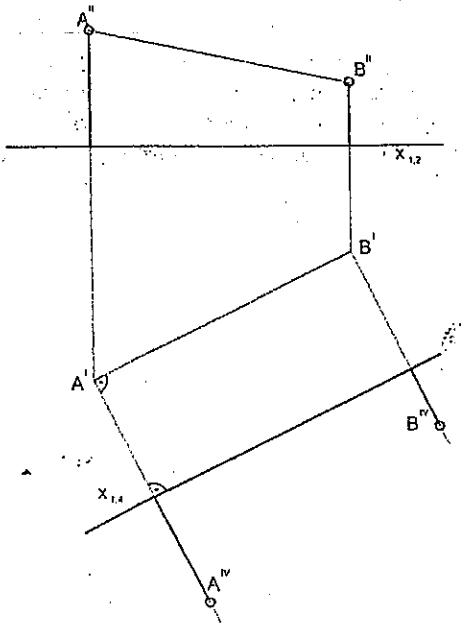
2, AB-vel párhuzamos új képsík felvétele

- Az új $X_{1,4}$ tengely párhuzamos az AB egyenes első képével.
- Az $X_{1,4}$ tengely távolsága $A'B'$ -től tetszőleges, de érdemes hozzá közel felvenni, hogy a végső ábra is kiferjen
- A rendezők az $X_{1,4}$ tengelyre merőlegesek lesznek

Saját feljegyzések:

3, Pontok negyedik képe

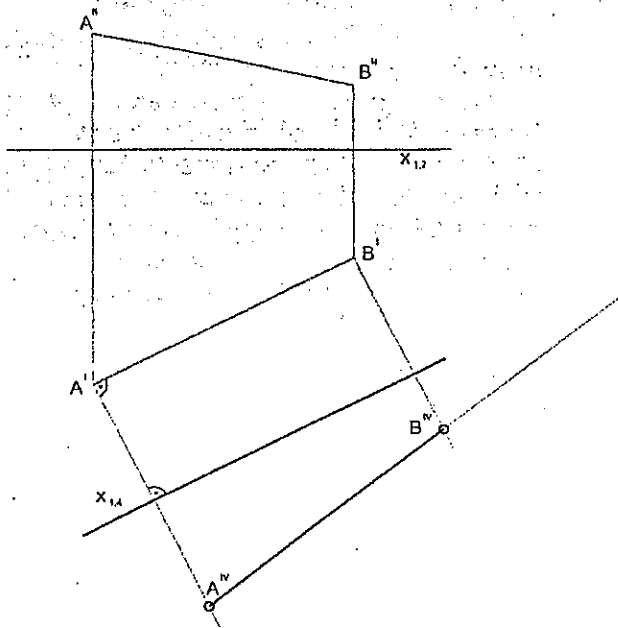
- Elmaradó rendezők felmérése a második képről (zöld és piros szakaszok)
- A negyedik képen az AB egyenes valódi képe látszik

Saját feljegyzések:

4, A fővonalra merőleges új képsík felvétele

- Hosszabbítsuk meg az A^IVB^IV szakaszt
- Az új $X_{4,5}$ tengely erre merőleges lesz
- Az $X_{4,5}$ tengely távolsága B^IV -től tetszőleges, de érdemes hozzá közel felvenni, hogy a végső ábra is kiferjen

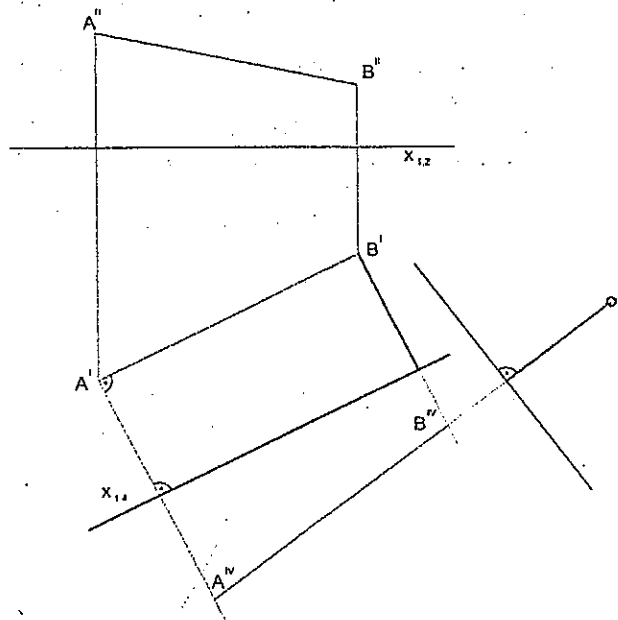
Saját feljegyzések:

5, Pontok ötödik képe

- Elmaradó rendezők felmérése az első képről (zöld szakasz)
- Mivel $X_{1,4}$ tengelyt $A^I B^I$ -vel párhuzamosan vettük föl, ezért az A^I -höz és a B^I -höz tartozó elmaradó rendezők egyenlő hosszúságúak

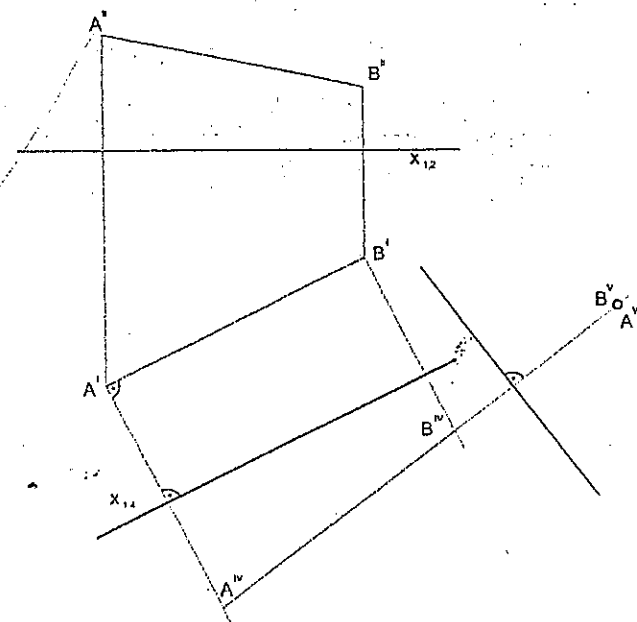
Saját feljegyzések:

6, Egyenes ötödik képe

- Mivel A^V és B^V egy rendezőn vannak, és a hozzájuk tartozó elmaradó rendezők egyenlő hosszúságúak, A^V és B^V egy pontba esik
- Ellenőrzés: az AB egyenes ötödik képen pontban látszik

Saját feljegyzések:

Háromszög valódi merte

1, Két képével adott az ABC háromszög

- Kiinduló állapot: első-és második képével adott az ABC háromszög
- A háromszög valódi méretét három lépésben kaphatom meg: először fővonalat illeszték a síkra, majd erre a fővonatra merőlegesen veszek fel új képsíkot, így a háromszöget „oldalról”, ében fogom látni. Ha erre az egyenesre merőleges új képsíkot veszek fel, akkor a háromszöget „felülről”, azaz a valódi méretében látom

Saját feljegyzések:

2, Fővonal illesztése a síkra

- Első fővonal második képe (h'') párhuzamos $X_{1,2}$ -vel és átmegy C'' -n
- F'' illeszkedik az AB egyenesre, így második képét kimetszi h' fővonal és $A'B'$ egyenes
- Második képéről (F'') rendezővel szerkeszthető az első képe (F')
- h fővonal első képe (h') is átmegy F' -n és C' -n

Saját feljegyzések:

3, Új képsík felvétele

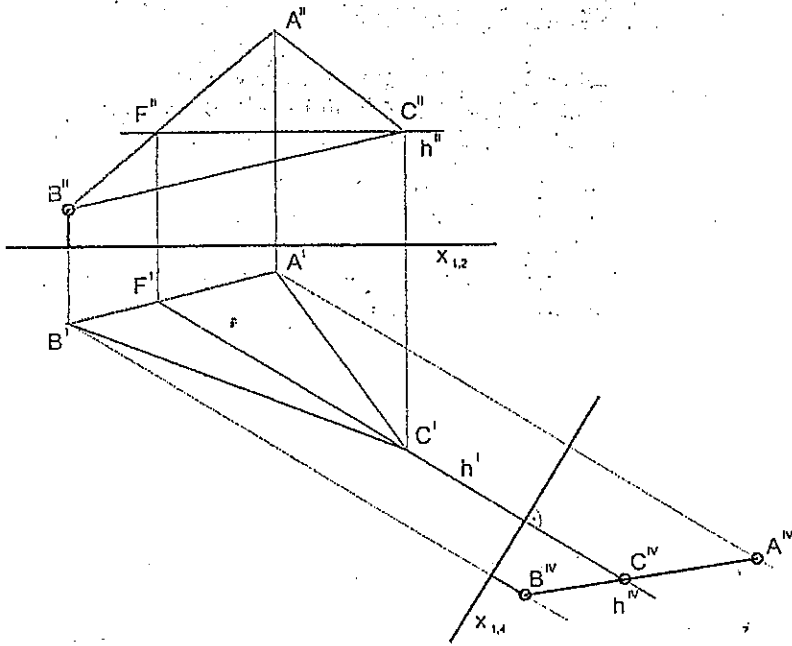
- Az új $X_{1,4}$ tengely merőleges a h fővonalra ($F''C''$ -re)
- Az $X_{1,4}$ tengely távolsága C' -től tetszőleges, de érdemes hozzá nem túlságosan közel felvenni, hogy a végső ábra is kiferjen

Saját feljegyzések:

4, ABC háromszög negyedik képe

- Második képről elmaradó rendezők (pl: zöld szakasz) felmérése a negyedik képre
- El: h^{IV} pontnak látszik, A^{IV} , B^{IV} , C^{IV} , h^{IV} egy egyenesre esik
- ABC háromszög a negyedik képen élben látszik, méretei még nem a valósak!

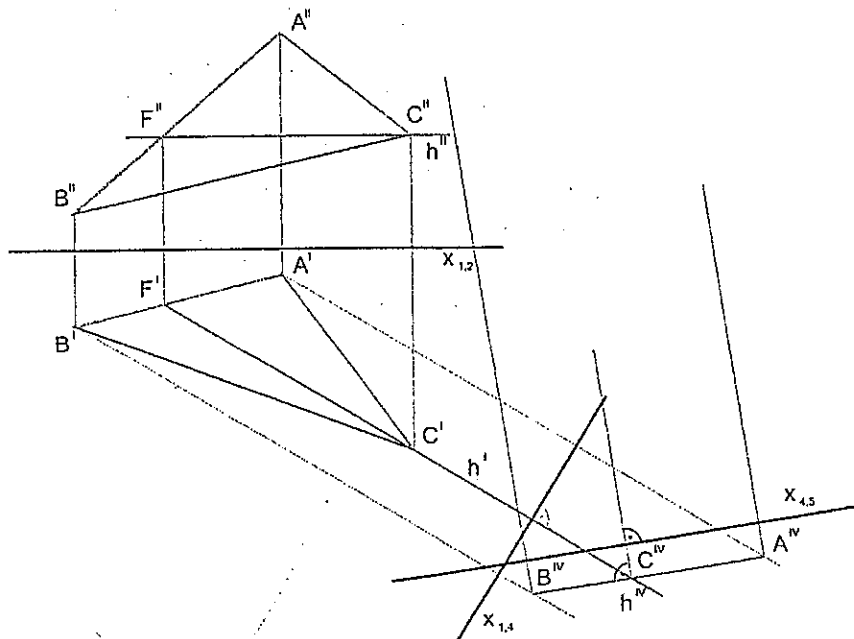
Saját feljegyzések:

5, Új képsík felvétele

- A háromszög valódi mértben a vele párhuzamos új képsíkon látszik
- Ezért $X_{4,5}$ párhuzamos $A^{IV}B^{IV}C^{IV}$ szakasszal
- Az $X_{4,5}$ tengely távolsága $A^{IV}B^{IV}C^{IV}$ -től tetszőleges, de érdemes hozzá közel felvenni, hogy a végső ábra is kiferjen

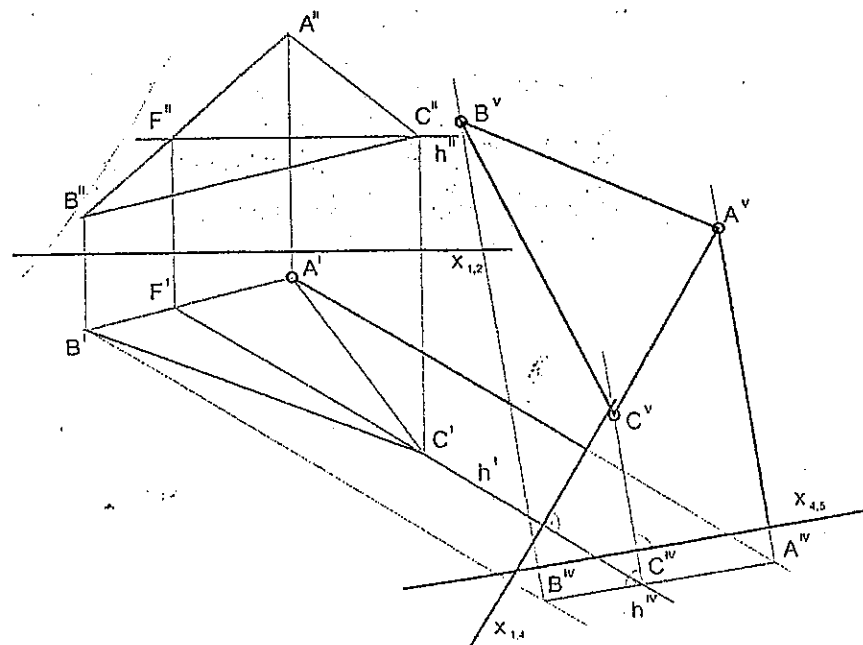
Saját feljegyzések:

6, Háromszög valódi mérete

- Ötödik képen az elmaradó rendezőket az első képről mérjük (zöld szakasz), így kapjuk meg $A^VB^VC^V$ háromszöget
- Az ötödik képen az ABC háromszögre „felülről” nézünk, így valódi méretben látjuk

Saját feljegyzések:

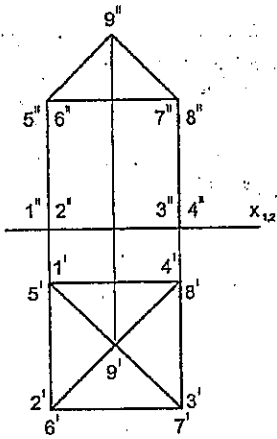

Test negyedik és ötödik képe

1, Két képével adott a test

- Első-és második képével adott a test
- A szerkesztésben a testet általános helyzetű negyedik és ötödik képsíkba fogjuk transzformálni

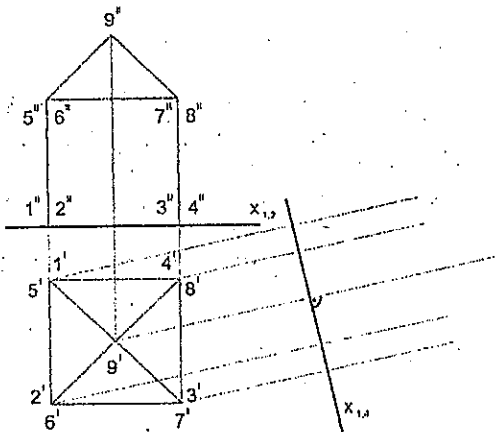
Saját feljegyzések:

2, Új képsík felvétele

- Vegyünk fel egy tetszőleges irányú és helyzetű $X_{1,4}$ tengelyt
- Az $X_{1,4}$ tengely távolsága a testtől tetszőleges, de érdemes úgy felvenni, hogy a végső ábra is kiferjjen és ne lógjon bele semmibe
- A rendezők merőlegesek az $X_{1,4}$ tengelyre

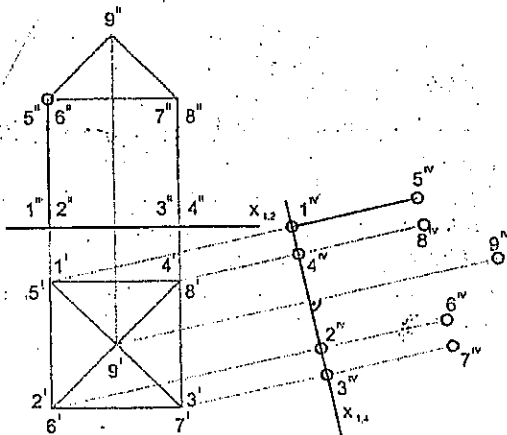
Saját feljegyzések:

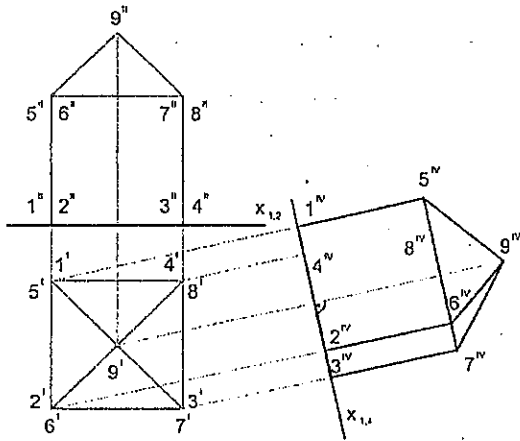
3, Pontok negyedik képe

- Példa: az 1^{IV} és 5^{IV} pontok megszerkesztése, ezután a többi pont szerkesztése ugyanígy
- 1^{IV} és 5^{IV} pontok rajta vannak az $1'$ -ből húzott rendezőn
- Elmaradó rendezők felmérése a második képről (zöld szakasz)

Saját feljegyzések:

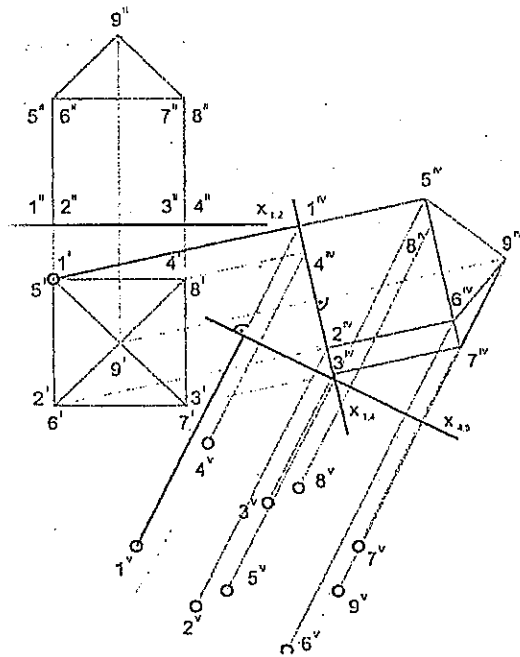
4, Láthatóság megállapítása

- Az első és második képről eldönthető, mely pontokat kell összekötni, hogy megrajzolhassuk a test élét, ezután kell meghatároznunk azok láthatóságát a negyedik képen
- Egyik képen a láthatóságot mindig a hozzá rendezett másik (jelen esetben az első) vetületről tudjuk eldönteni
- Ezért a negyedik képsíktól távolabbi ($2^{\text{IV}}6^{\text{IV}}$ -es) belső él látszik

Saját feljegyzések:

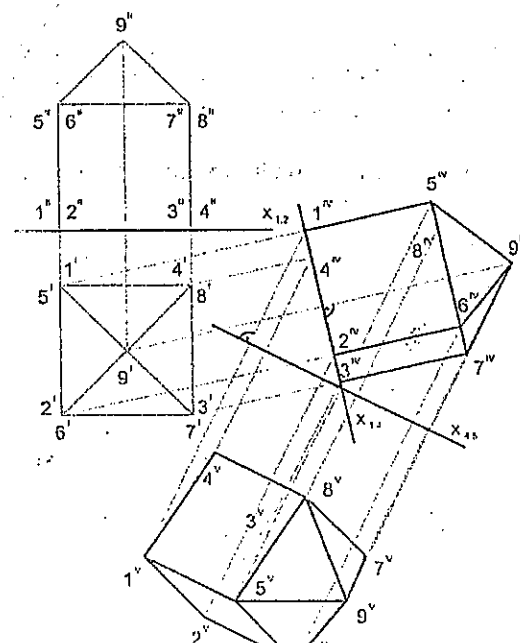
5, Új képsík felvétele, pontok ötödik képe

- Vegyünk fel egy tetszőleges helyzetű és irányú $X_{4,5}$ tengelyt
- Az $X_{4,5}$ tengely távolsága a testtől tetszőleges, de érdemes úgy felvenni, hogy a végső ábra is kiferjen és ne lógjon bele semmibe
- Példa: 1^{V} megszerkesztése, ezután a többi pont szerkesztése ugyanígy
- A rendezők az $X_{4,5}$ tengelyre merőlegesek lesznek
- Ötödik képen az elmaradó rendezőket az első képről mérjük (zöld szakasz)

Saját feljegyzések:

6, Test ötödik képe, láthatóság

- Az első, második és negyedik képről eldönthető, mely pontokat kell összekötni, hogy megrajzolhassuk a test élét, ezután kell meghatároznunk azok láthatóságát az ötödik képen
- Egyik képen a láthatóságot mindig a hozzá rendezett másik (jelen esetben a negyedik) vetületről tudjuk eldönteni
- A belső csúcspontok közül az látszik, amelyik távolabb van a képsíktól (5^{V})

Saját feljegyzések:

Áthatás

- Egyenes és három pontjával adott sík dőléspontja
- Egyenes és nyomvonalával adott sík dőléspontja
- Nyomvonalával és három pontjával adott síkok metszésvonala
- Három pontjával adott síkok metszésvonala

Készítette: Tóth Szabolcs
Korrekta: Bárdné Dr. Feind Teréz

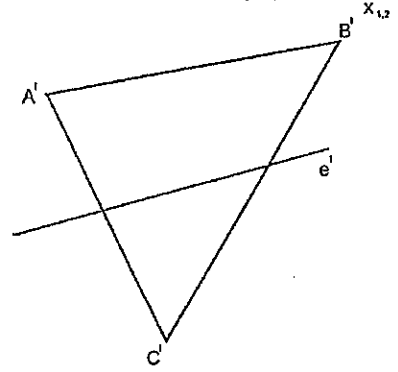
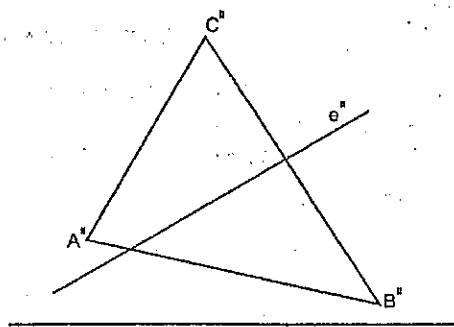

Egyenes és három-pontjával adott sík dőléspontja

1, Adott az e egyenes és az ABC sík

- Két képpel adott az e egyenes
- Három pontjával adott az ABC sík
- ABC sík feszített sík, mivel az első és második képen ellentétes a körüljárási iránya (első képen óramutató járásával megegyező, másodikon ellentétes)

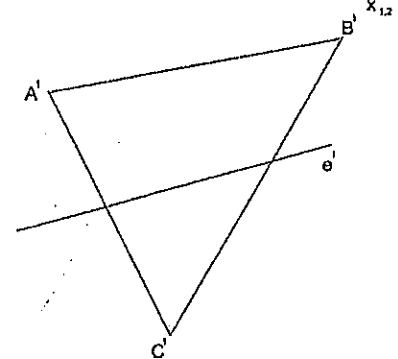
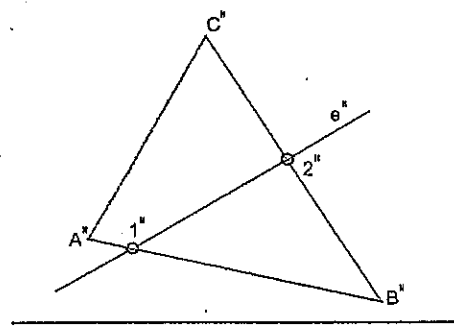
Saját feljegyzések:

2, Vegyük az e egyenes második vetítősíkját

- A második vetítősík fedésben van az e egyenes második képével (e'' -vel)
- Második képen metszi az ABC síkot az $1''2''$ szakaszon

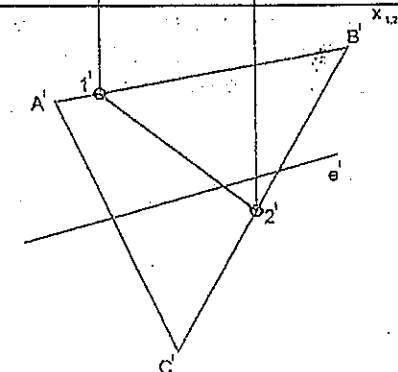
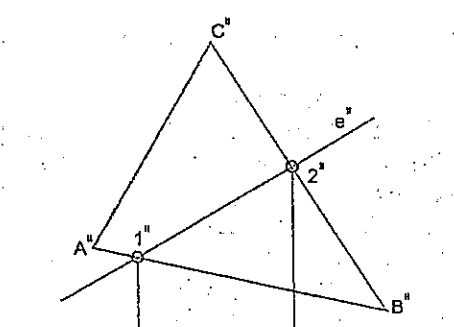
Saját feljegyzések:

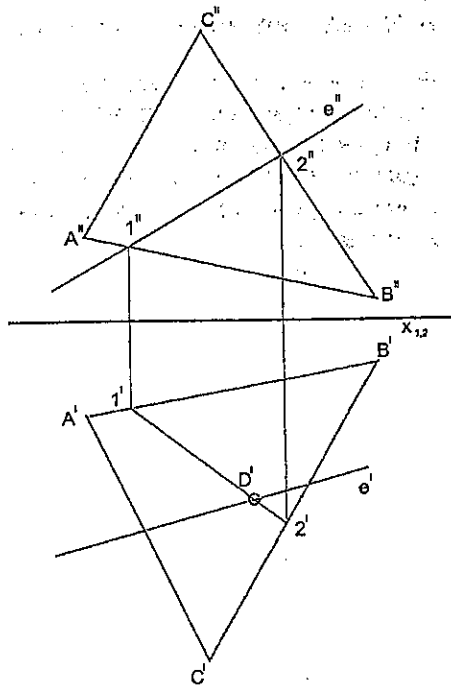

3, Metszésvonal első képének megszerkesztés

- $1''$ -ből húzott rendező az $A'B'$ oldalból kimetszi $1'$ -t
- $2''$ -ből húzott rendező a $B'C'$ oldalból kimetszi $2'$ -t
- Metszésvonal átmegy az 1 és 2 pontokon, így a metszésvonal első képe is átmegy $1'$ -n és $2'$ -n

Saját feljegyzések:

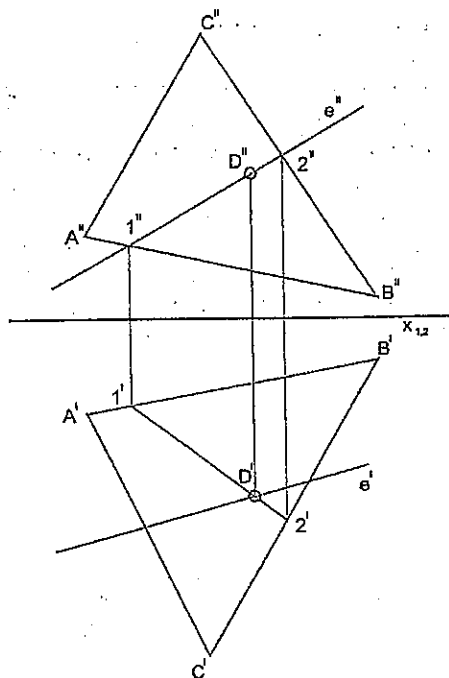

4, Dőféspont első képének megszerkesztése

- Dőféspont a metszésvonal és az e egyenes metszéspontjában van
- Metszet megszerkesztése első képen, innen kapjuk D'-t

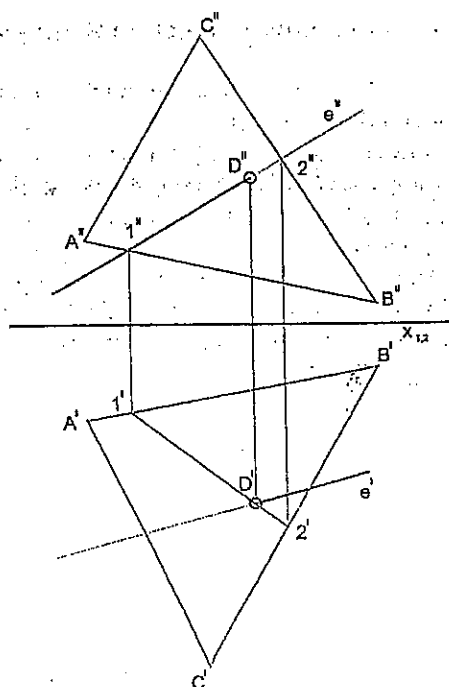
Saját feljegyzések:

5, Dőféspont második képének megszerk.

- D'-ből húzott rendező e''-ből metszi ki D''-t

Saját feljegyzések:

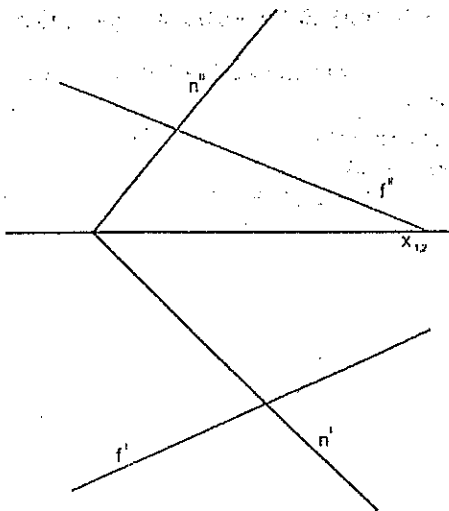

6, Egyenes láthatóságának megállapítása

- Egyenes láthatósága a D dőféspontban vált
- Második képen: a 2''-ben az e egyenes és a BC oldal közül az látszik, amelyik távolabb van a képsíktól
- Az első kép láthatósága fordított (gyakorlottaknak: a feszített síknál a képeken a sík különböző oldala látszik)
- Kezdőknek: AC oldal és az e egyenes első fedőpontjában az látszik, amelyik egyenes magasabban van - ez az AC, ezért első képen az AC látszik, az egyenes nem látszik csak a dőféspont után bújnik elő

Saját feljegyzések:

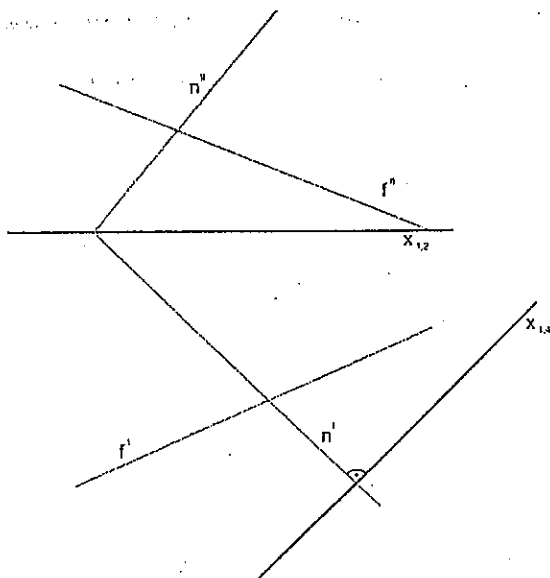
Egyenes és nyomvonalával adott sík dőléspontja

1, Adott az n sík és az f egyenes

- Nyomvonalával adott az n sík.
- Két képével adott az f egyenes.
- Ha a sík vetítő helyzetű, a dőléspont közvetlenül leolvasható, ezt fogjuk elérni
- Természetesen lehetne ezt is fedőegyenessel szerkeszteni, mint az előző háromszöget, csak nem ezt akarjuk.

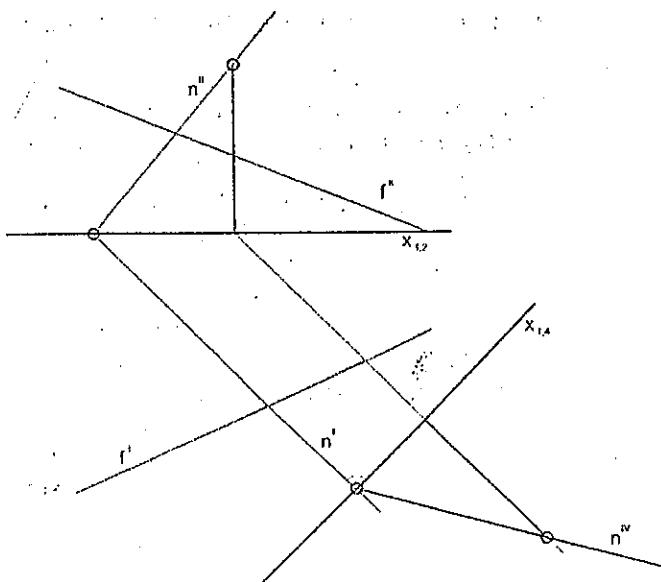
Saját feljegyzések:

2, Új képsík felvétele

- Minden sík a nyomvonalára merőleges új képsíkon élben látszik
- Választhatunk, hogy az első, vagy a második képen szeretnénk dolgozni, de szerintem így az átláthatóbb
- Így n'-re merőleges x_{1,4} tengelyt veszünk föl.
- Az X_{1,4} tengely helyzete tetszőleges, de érdemes úgy felvenni, hogy a végső ábra is kiferjen és ne lógjon bele semmibe

Saját feljegyzések:

3, Az n sík negyedik képének megszerkesztése

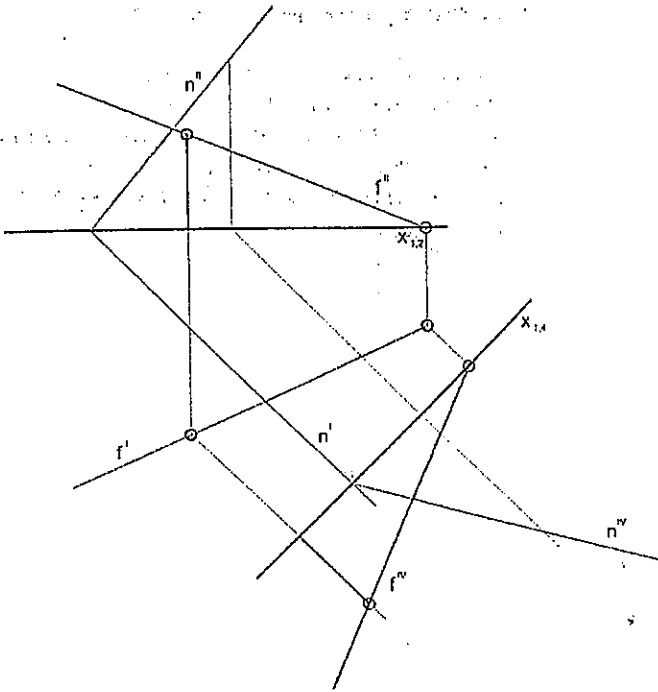
- n''-n felveszek egy tetszőleges pontot, ezt levetítem az X_{1,2} tengelyre és onnan n'-vel párhuzamos rendezőt húzok
- Negyedik képen erre mérem fel az elmaradó rendezőt (zöld szakasz), ezen a ponton fog átmenni n^{IV}
- Mivel n''-re merőlegesen vettük föl az új képsíkot, ezért n sík a negyedik képen élben látszik, kiindulási pontja ott van, ahol n' metszi az X_{1,4} tengelyt

Saját feljegyzések:

4, Egyenes negyedik képeinek megszerk.

- Egyenes megszerkesztése két tetszőleges pontjából
- Kiválasztok két tetszőleges pontot az f egyenesen, ezeket transzformálom az új képsíkba, elmaradó rendezőket a második képről mérjük fel (zöld szakasz)

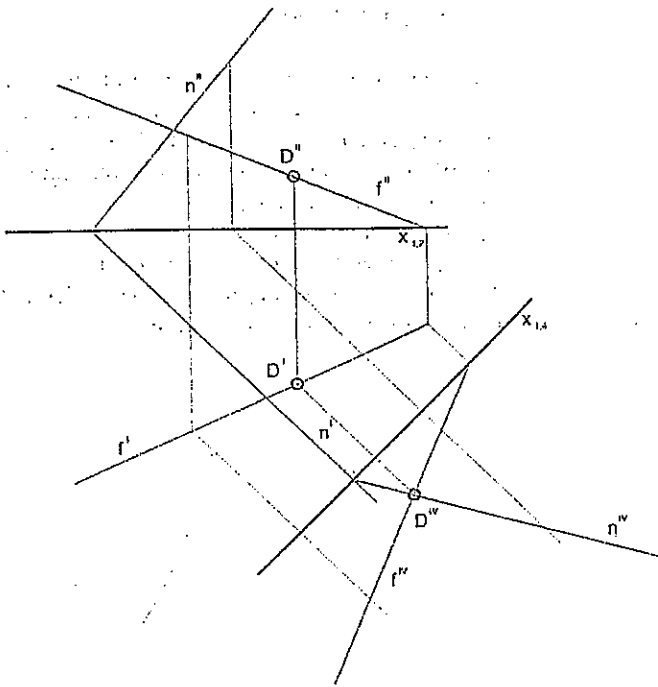
Saját feljegyzések:

5, Sík és egyenes metszéspontjának szerk.

- Dőféspont megszerkesztése negyedik képről: n^{IV} és f^{IV} metszéséből
- D' és D'' megszerkesztése a rendezők segítségével

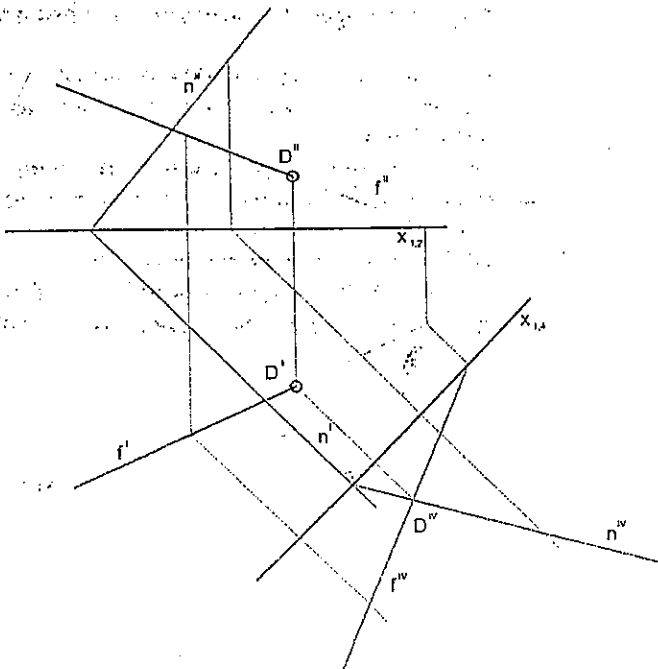
Saját feljegyzések:

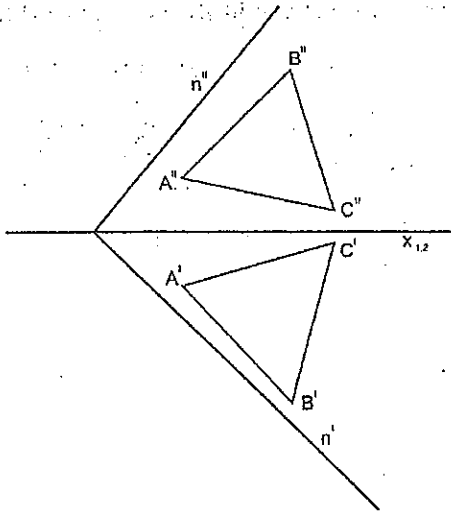
6, Egyenes láthatóságának megállapítása

- Láthatóság a dőféspontban vált
- Láthatóságot itt a negyedik képről célszerű meghatározni

Saját feljegyzések:

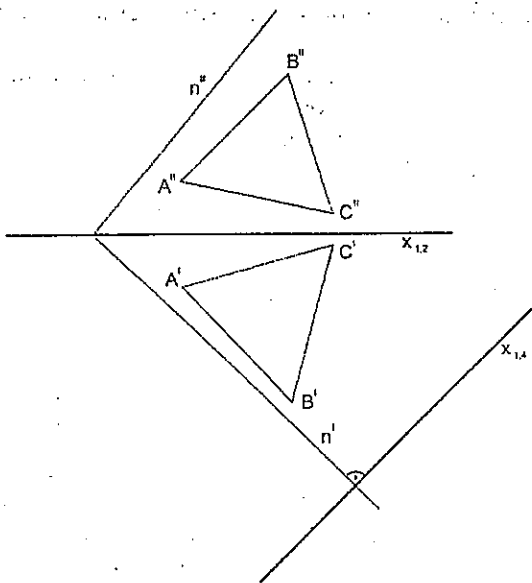
Nyomvonalaival és három pontjával adott síkok metszésvonala

1, Adott az n és az ABC sík

- Nyomvonalaival adott az n sík
- Három pontjával adott az ABC sík
- ABC sík feszített sík, mivel az első és második képen ellentétes a körüljárási iránya (második képen óramutató járásával megegyező, másodikon ellentétes)

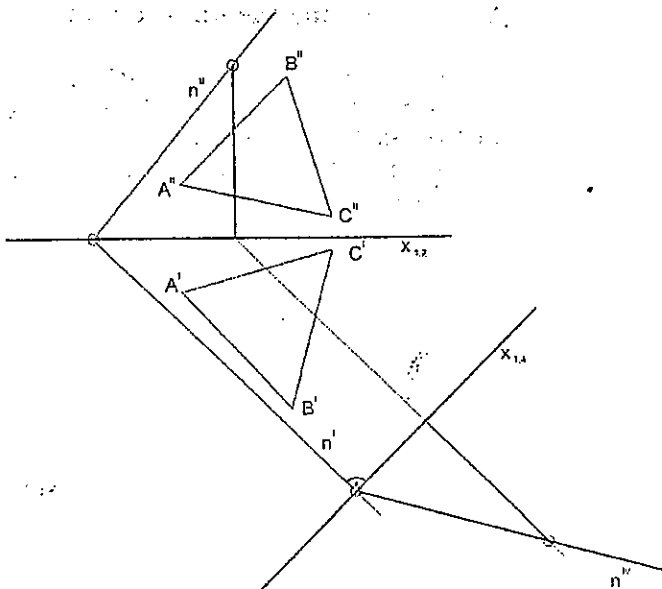
Saját feljegyzések:

2, Új képsík felvétele

- A metszésvonal megszerkesztéséhez az egyik síkot élben kell látnom, legegyszerűbb, ha a nyomvonalaival adott n síkot választjuk
- Minden sík a nyomvonalára merőleges új képsíkon élben látszik, így n'-re merőleges $X_{1,4}$ tengelyt veszünk föl.
- Az $X_{1,4}$ tengely helyzete tetszőleges, de érdemes úgy felvenni, hogy a végső ábra is kiferjjen és ne lógjon bele semmibe

Saját feljegyzések:

3, Az n sík negyedik képének megszerk.

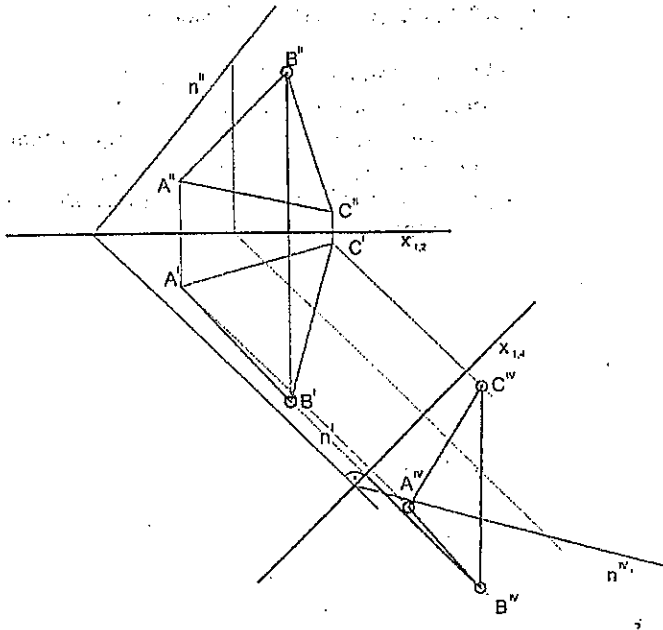
- n''-n felveszek egy tetszőleges pontot, ezt levetítem az $X_{1,2}$ tengelyre és onnan n'-vel párhuzamos rendezőt húzok
- Negyedik képen erre mérem fel az elmaradó rendezőt (zöld szakasz), ezen a ponton fog átmenni n^{IV}
- Mivel n''-re merőlegesen vettük föl az új képsíkot, ezért n sík a negyedik képen élben látszik, kiindulási pontja ott van, ahol n' metszi az $X_{1,4}$ tengelyt

Saját feljegyzések:

4, Az ABC sík negyedik képének megszerk.

- ABC sík pontonkénti transzformálása a negyedik képsíkba
- Elmaradó rendezők felmérése a második képről (zöld szakasz)

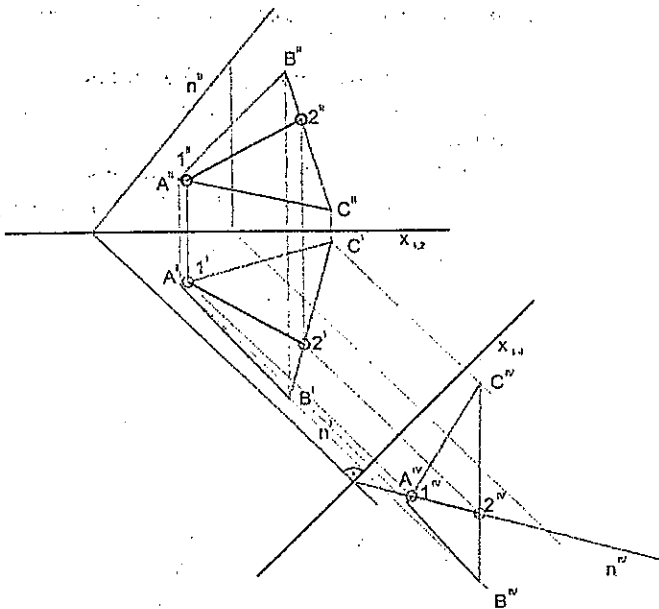
Saját feljegyzések:

5, Metszésvonal megszerkesztése

- A metszésvonal a két sík közös egyenese, amelyik illeszkedik a háromszög síkjára
- 1^{IV} és 2^{IV} pontok megszerkesztése a negyedik képen: n^{IV} metszi ki őket az A^{IV}C^{IV} és B^{IV}C^{IV} oldalakból
- Metszésvonal első-és második képének megszerkesztése rendezők segítségével

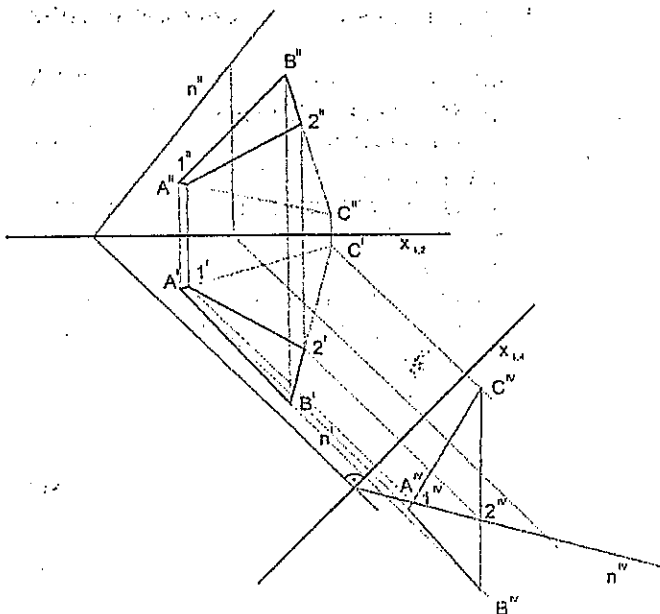
Saját feljegyzések:

6, Az ABC sík láthatóságának megállapítása

- Az ABC sík láthatósága az 1es és 2es pontokban vált
- Láthatóságot itt is a negyedik képről célszerű meghatározni: Az A^{IV} és B^{IV} csúcsok vannak az n sík felett, így azok látszanak

Saját feljegyzések:

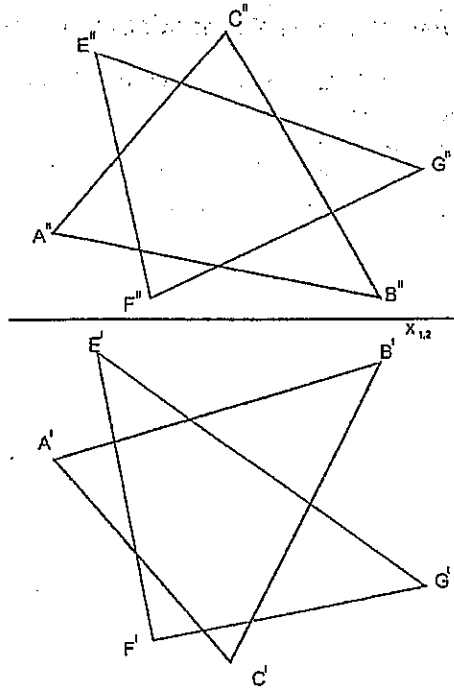

Három pontjával adott síkok metszésvonala

1, Adott az ABC és EFG síkok

- Három pontjával adott az ABC sík
- Három pontjával adott az EFG sík
- ABC sík feszített sík, mert első-és második képén a körüljárási irány ellentétes
- EFG sík dült sík, mert első-és második képén a körüljárási irány megegyezik

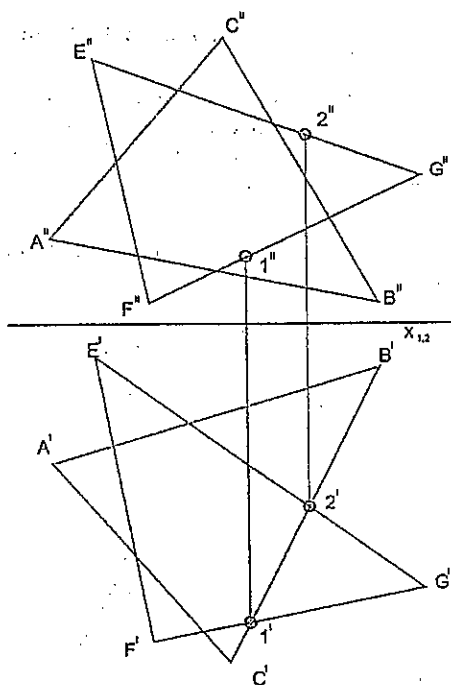
Saját feljegyzések:

2, Illesszünk a BC oldalra első vetítősíkot

- A B'C' oldalra illesztett első vetítősík F'G' oldalból az 1'es, az E'G' oldalból a 2'es pontot metszi ki
- 1' és 2' pontokból húzott rendezők az F''G'' és E''G'' oldalakból kimetszik 1'' és 2'' pontokat

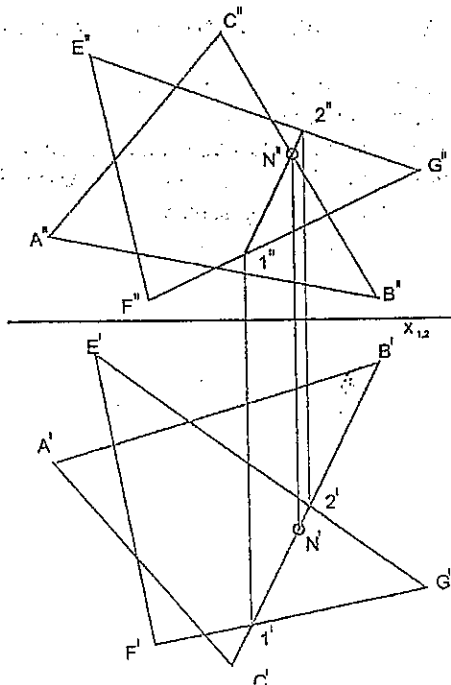
Saját feljegyzések:

3, BC oldal és az EFG sík dőléspontja

- Az 1''2'' metszésvonal és a B''C'' oldal metszéseként megkapjuk N'' dőléspontot
- N''-ből húzott rendező a B'C' oldalból kimetszi N'-t

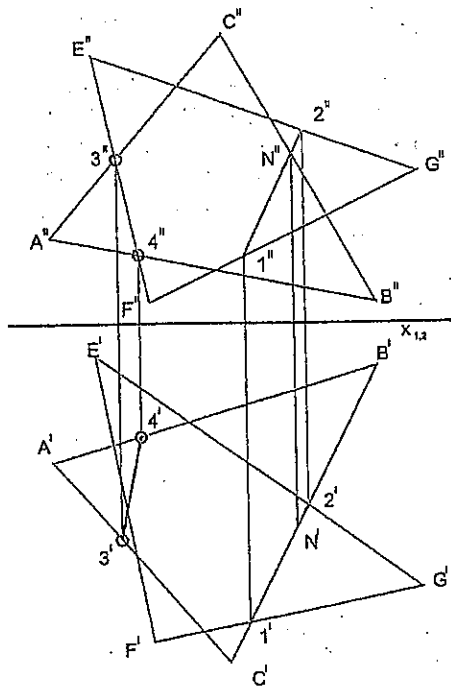
Saját feljegyzések:

4, Illesszünk az EF oldalra második vetítősíkot

- Az $E''F''$ oldalra illesztett második vetítősík az $A''C''$ oldalból a $3''$, az $A''B''$ oldalból a $4''$ pontokat metszi ki
- $3''$ és $4''$ pontokból húzott rendezők az $A'C'$ és $A'B'$ oldalakból kimetszik $3'$ és $4'$ pontokat

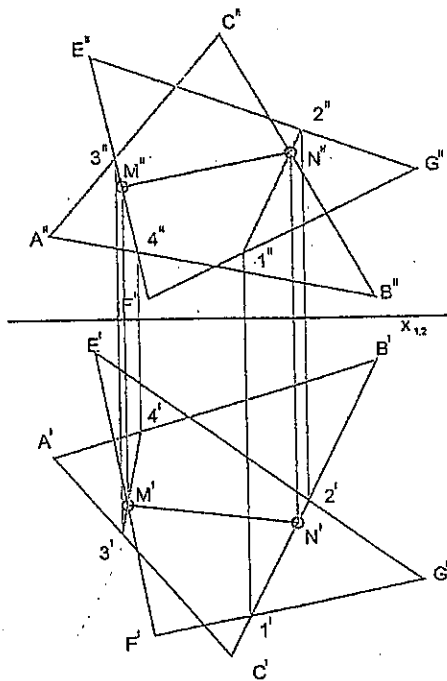
Saját feljegyzések:

5, A két sík metszésvonalának megszerk.

- A $3'4'$ metszésvonal és az $E'F'$ oldal metszéseként megkapjuk M' dőféspontot
- M' -ből húzott rendező az $E''F''$ oldalból kimetszi M'' -t
- A két sík metszésvonala az NM szakasz (mindkét képe meg van szerkesztve)

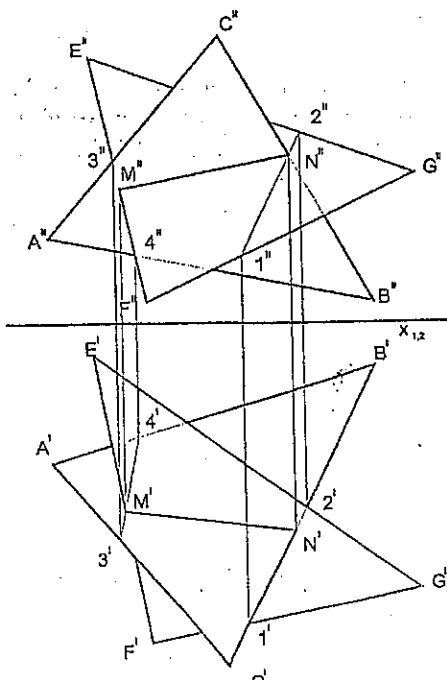
Saját feljegyzések:

6, A síkok láthatóságának megállapítása

- Láthatóság a metszésvonalon vált
- Az egyes oldalak láthatóságát a 13. oldalon bemutatott módon célszerű megállapítani
- Érdekes abból kiindulni, hogy a két sík közös kontúrja mindig látszik, ezután elég egy oldalpárról eldönteni, melyik van fölül és onnan már egyértelmű

Saját feljegyzések:

Árnyékszerkesztés

- Egyenes árnyéka az első képsíkon
- Egyenes árnyékának törése az első-és második képsíkon
- Háromszög árnyéka
- Hatszög alapú gúla önárnyéka és vetett árnyéka

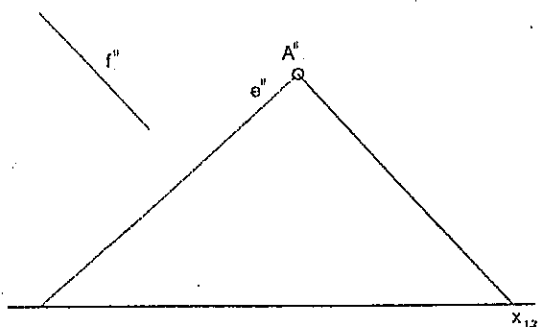
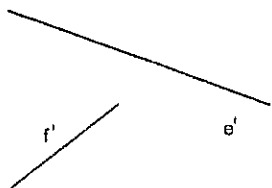
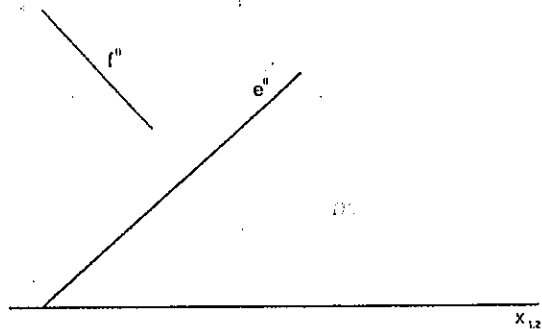
Készítette: Tóth Szabolcs
Korrektor: Bárdné Dr. Feind Teréz

Egyenes árnyéka

1, Adott az e egyenes és az f fénysugár-irány

- Két képevel adott az e egyenes
- Két képevel adott az f fénysugár-irány
- Az egyenes képsíkra vetett árnyékát két, tetszőleges pontjára illesztett fénysugár nyompontjaként szerkeszthetjük

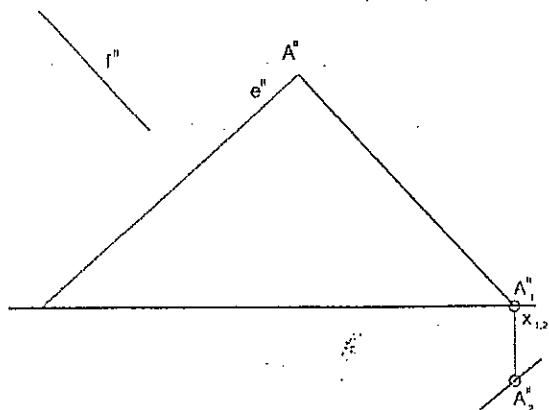
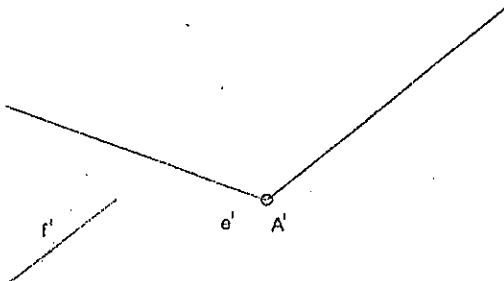
Saját feljegyzések:

2, Fénysugár illesztése az A pontra

- Az A pont első-és második képére is illeszttem az f fénysugár-irányt

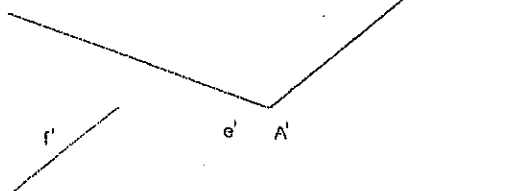
Saját feljegyzések:

3, A pont árnyékának első-és második képe

- Az A'' pontra illesztett f'' fénysugár-irány az A1'' pontban metszi az X1,2 tengelyt
- A1''-ből húzott rendező kimetszi A2''-t
- Az A1'' és A2'' pontok az A pont árnyékának első-és második képe

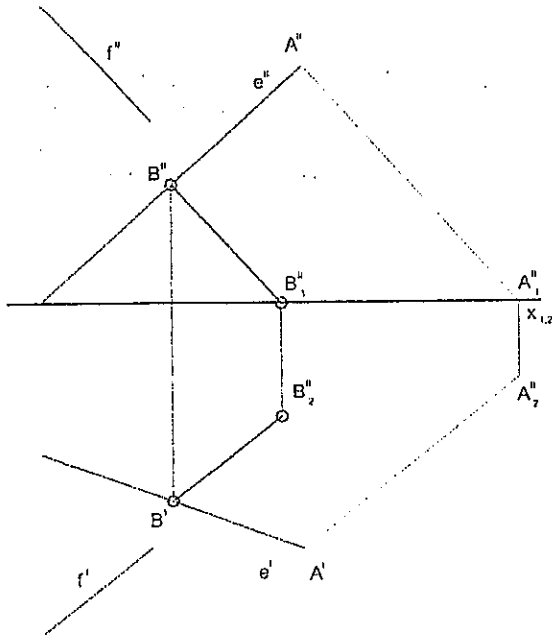
Saját feljegyzések:

4, B pont felvétele és árnyékának megszerk.

- B pont az e egy egyenes tetszőleges pontja
- A B'' pontra illesztett f'' fénysugár-irány a B₁'' pontban metszi az X_{1,2} tengelyt
- B₁''-ből húzott rendező kimetszi B₂''-t
- A B₁'' és B₂'' pontok a B pont árnyékának első- és második képe

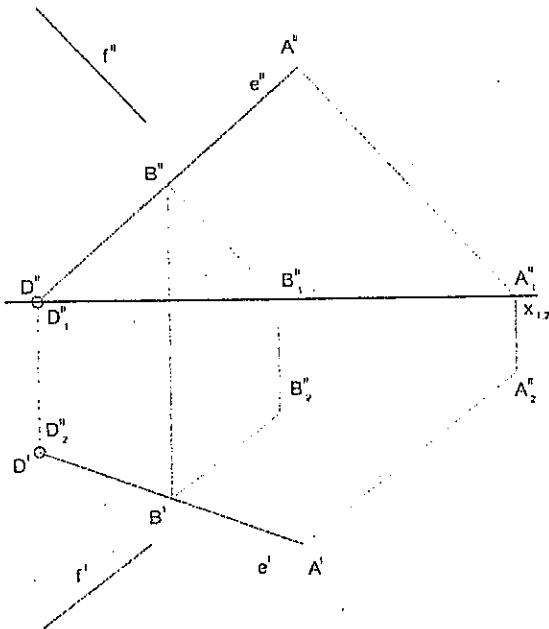
Saját feljegyzések:

5, Dőféspont árnyékának megszerkesztése

- a D Dőféspont árnyéka önmaga (D''), mert D benne van az árnyékelfogó síkban
- Ez okból az árnyéknak is ebből a pontból kell majd kiindulnia, ami jó ellenőrzési pontot jelent

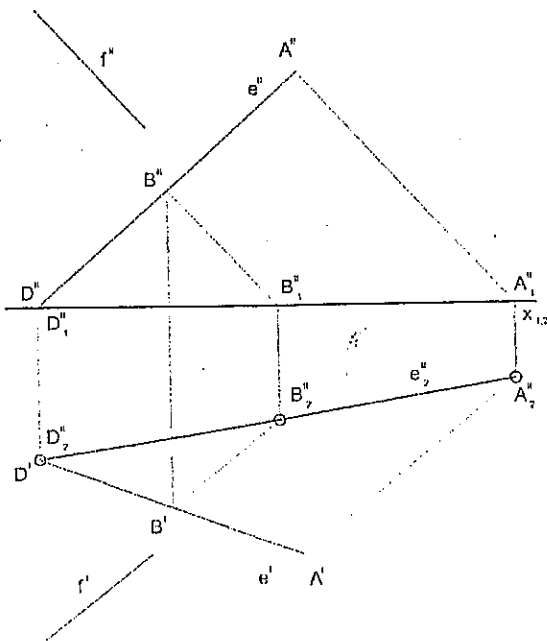
Saját feljegyzések:

6, Egyenes árnyékának megszerkesztése

- Az egyenes árnyéka átmegy a D'' B'' és A'' pontokon
- Ell: D'' B'' és A'' pontok egy egyenesre esnek

Saját feljegyzések:

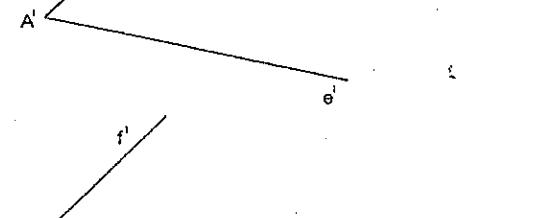
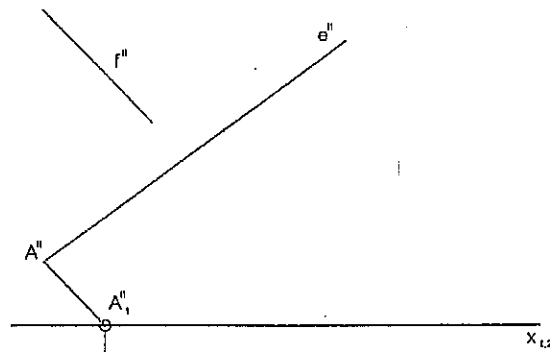
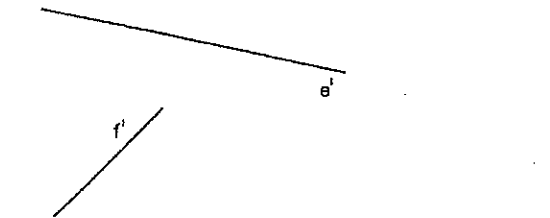
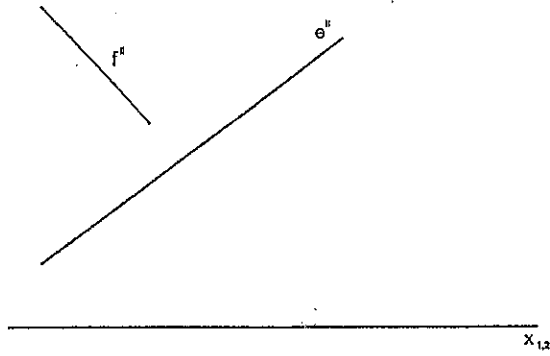

Egyenes árnyékának törése az első-és második képsíkon

1, Adott az e egyenes és az f fénysugár-irány

- Két képével adott az e egyenes
- Két képével adott az f fénysugár-irány
- Az egyenes képsíkra vetett árnyékát két, tetszőleges pontjára illesztett fénysugár nyompontjaként szerkeszthetjük

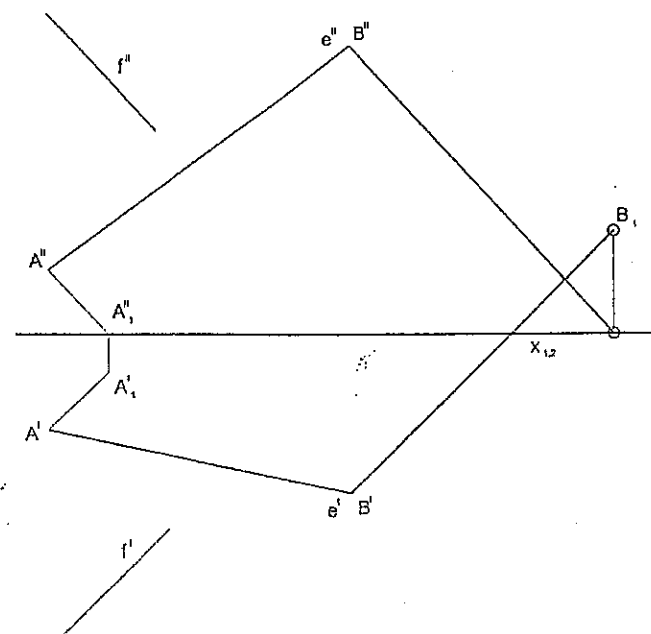
Saját feljegyzések:

2, A pont árnyékának megszerkesztése

- Az A'' pontra illesztett f'' fénysugár-irány az A₁'' pontban metszi az X_{1,2} tengelyt
- A₁''-ből húzott rendező kimetszi A₂''-t
- Az A₁'' és A₂'' pontok az A pont árnyékának első-és második képe

Saját feljegyzések:

3, B pont első képsíkra eső árnyékának szerk.

- A B pontra illesztett f fénysugár első nyompontját szerkesztjük
- A B₁ pont virtuális árnyékpont lesz (az első képsíkon itt lenne a B pont árnyéka, ha nem törne meg az X_{1,2} tengelyen és nem „kúszna fel” a második képsíkra)
- Rendezőt onnan húzok, ahol f'' metszi az X_{1,2} tengelyt és ez metszi majd ki B₁-et

Saját feljegyzések: